חכמת שלמה ב מעיף א' יש כה כד כד וכו בק מתה וכו'. נ"ב מנה מנטוקי פרק

למסילה כנגל וכן הול כמהחת מייתנת
פיד מסכה עדש הריק בבדר עד החרב
באו עדים הוד המפ מסקדן העדה כד.
באו עדים הוד המפ מסקדן העדה כד.
באו עדים הוד הס הדה פעור המן הזיק
הולס אם הדה פעור המן הזיק
המסכדים וריל ומידה בדיע מהי ויית בקופו
עדים הן ספר לכת שם הריכ השיל
ביש"א כיד מנוסים ועיל כף מ' חדיק
ביש"א ביד המנים ועיל כף מ' חדיק
בבדר הבד בדבר
ב" הם דר כידעו לשן זה
הל כי הריכ הרמוכים כיל דעיקר
היושל של היע לשיל עדום גמודה

אחר מנהג כו". ע"ל סיי של"ל ס"ל בהג"ה מחה קרוי מנהג ועב"ח מ"ש עוד בזה:

וו ודוקא יגדול ס ס ס ודוקא יגדול ס וכל מעשיהם יהיו לשם שמים (ד) ני ודוקא הדור [ח] או מובי העיר מ (ס ני) שהמהום ב"ד עליהם: הגה ' [מ] וכן \* נוהגין בכל מקום שטובי הפיר בעירן כב"ד (ד) הגדול

הגה " ניים וכן " נוהגין בכנ מקום שעובי העיר בעיק כב"ד ניי הגדת ומכן ועונשין והפקרן הפקר (ח כפי המנהג "א ג) שע"פ שיש חולקין וס"ל דאין כח ביד עובי העיר באלה רק להכרים היינור במה שהיה מנהג מקדם "ב או שקבלו עליהם מדעת (ה) כולם (ה") אבל אינן רשאין לשטח דבר <sup>7)</sup> במק" דאיכא היינור במה שהיה מנהג מקדם "ב או שקבלו עליהם מדעת כולם (מודבי פיק דבבא בתרא) (") ה) מ"מ מומל (ו) להאי או להפקיע ממון שלם מדעת כולם (מודבי פיק דבבא בתרא) (") ה) מ"מ הולכין אחר מנהג העיר "ד וכ"ש אם קבלום עליהם (ח) לכל דבר כן נ"ל ועיין

ע"י עכו"ם. מדלא סיים לכתוב ואומרים לו עשה מה שישראל אומרים לך כמ"ש הטור משמע דס"ל דאפי׳ גמר דין יוכלו לעשות ע"י עכו"ם כיון שהוא אלם ובפרט כשבאים לקונסו דלאו דין הוא ועד"ר מ"ש מום: ח. מש דהב בה דהפקור כו". וסיים שם ז"ל ולקטוס אלם ולנדותו ולהחרימו ולקללו ולהכוחו ולחלוש שערו ולאסרו בבית האסורים ולהשפיעו בשם, על כורחו, שלה עשה ושלה יעשה הדברים ובכל יהיה דעתו (פיי של דיין) לש"ש ואל יהיה כבוד הבריות קל בעיניו כיו 🖼 וכתב עוד שם וכן מלקין ומבזין למי ששמועתו רעה כו' ובב"י ובד"מ הכיאו מ"ש הר"ן! ע"ו וה"מ באינש דעלמא אבל ס"ח כסהו כלילי עכ"ל והוא מגמרא מנחות פ׳ שתי הלחם ח״ל אמר ריש לקיש חלמיד חכם שסרח אין מנדין אותו בפרהסיא שנאמר [בהושע ד׳] וכשלת היום וכשל גם נכיא עמך לילה כסהו כלילה עכ"ל: מ. שהמחום בית דין עליהם. לשון הטור שהמחום רכים עליהם ולפמ"ש המחבר ב"ד נראה דר"ל שהמחום הצבור לב"ד שליהם וק"ל: י. וכן נודגין בו". ז"ל המרדכי רפ"ב דב"מ<sup>5</sup> בשם סשובת רכינו גרשון כל מי שנחמנה על הלבור הוא כאבירים ויפתח בדורו כשמואל בדורו וכל מה שעשה עשוי וכ"כ הרשב"א סי משכ"ע דכל לבור במקומו כגאוני לכל ישראל שחקנו לכל ישראל: יא. אע"ם שיש כי. וכ"כ מהרי"ק בשורש א" ובשורש י"ד דכתב דאפר למ"ד טובי העיר יכולר לתקן מה שירצו היינו דווקא מה שהוא לרכי הקהל אבל להפקיע ממון מא" להבירו שאינו לורך הקהל פשיטי דלא וכן משמע בפיסקי מהרא"י סיי רנ"ג דלא אמר" הפקר ב"ד הפקר אלא בגדול שאין בדורו כמוהו: יב. או שקבאו עדירום בר. פיי דלא בדיבור בעלמא נתקיים אף בדבר שלא היה מנהג מקדם שם: יג. ופסידא אהאי ב". בד"מ כתב המרדכי סיים וכתב בזה ולא למגדר מילמא הוא אין שומעין להן עכ"ל ומשמע מזה דלמיגדר מלחא כ"ע מודים דיש כח לטובי העיר ולפ"ז ל"ל דמור"ה לא כתב דיש חולקין אלא אמ"ש שכן טוהגי ור"ל דנוהגין כן אפר גלי צורך שעה דמגדר מלסא וא"כ קילר במקום שהיה לו להאריך ולפרש ודע שראיתי שכתג במרדכי לאו מגדר מלסא ולא ולא בור"ו ולא למגדר בלמ"ד ולפ"ו נראה דר"ל כל כה"ג אינו בכלל היתר מגדר מלחא ואין שומעים להן ואפשר דלוה נחכרין מור"ם ז"ל ומ"ה לא הזכירו כאן כלל אבל הוא דוחק לפרש כן וצ"ע: יד. וב"ש אם קבדום בו". וכתב המרדכי בב"ב דף רמ"ע ע"ב" דאין רשאין בני העיר לקיים שום דבר היכא שיש

ביאור הגר"א

ב [א] כל בדה. כיק ליו ותיף מדל: [ב] בין משון. מדק (עיד) (עיד) לו: [ב] בין. שם: (דין האפיר, קדופין פיל לי סנסי כיז כי ופים ממופר: [ה] ויים להם. מדק שם: [ו] וכל מעשרהם. סנסי מדו לו: [ו] ודוקא. כיק ליו כי למיל: [ה] אי.

באר הימב

יחיד מהם שפרון יכולים לענשו ולקנסו הסמ"ע לאו דוקא כל העם אלא אפרי שלא מן הדין אלא כשהעם פרוצים יכולים לפטוש את כל מי שיפטר תקופן אף שלא ראו אחו האיש שהוא פרוך במעשיו כדי לגדור את העם: נכן חובשין, משמע דאשר גמר דין יכולים לעשות ע"י עכי"ם כיון שהוא אלם ובפרע בקום דלאו דין הוא. תמיש. ור"ל אף דלא נגמר הדין עדיין גמי ישראל יעשו הגמר דין ע"י עכו"ס: (ג) שהמחום. פירוש שהמחום הליכור לב"ד עליהם. סמ"ע:

שעובר על תיקוני המדינה יכולים לעשות

כפי לורך שעה כ"כ בתשובת רמב"ן סימן רע"ט: ו. ואפילו אין עדות גמורה. וכי כ"י כשם רשב"ל ז"ל ולדיני נפשות

להיך שיהיו מחהרים לעשות בהסכמת סעיר כדי שיעשו אחר לורך

הגדול וכמתון עכ"ל: ז. חובשין אותו

וקני

נתיכות

קצות

של אמו דמחייב בכל לגאמ די שמים, אבל קום לא מחייב אלא על פי ב"ד דאממריטן וביק מד. 6 אשר ירשיעון אלקים פרט למרשיע את עלמו וכי. אבל גבי ממון אשייב דלא שפיחי ולית ביה חסרון פים דאין הדין הדין אומו עבשיו אבל הוא גוע אם אינו משלם, דלא איברי סהדי אלא לשקרי וקידוסן פה לאין הב"ד דכין אומו עבשיו אבל הוא גוע שבקר: הי עובקר: הי בדר דבין המוד מקרים, והם לענין וכמיש פריש, ובם לענין הב"ע בין וכמיש קום וב"ל בין מיון שליש. וכן פסף מדין המוד מוד בין בדלי השיין בסף פיון שליש ופקרים החסית להרשביע המודים בין בדלי המודים בין בדלי המודים בין בדלים המודים החסים להרשביי בשיים בין בדלי המודים והיא מוד בפל הוא מדים בפיים בו בפים בין ומשמע הי ג מש הריף, כתב הראביד! נשם ו"ל, מיכו היול המלא מופס קודם הדלאה וליכא עדים בפיים בו דיל לומר להדיית ואמו לבי בדלא הובא של היול לאספסה לי מלאל אי הוי האי מנו עברים כדאמריטן בעלתה אדר בבא הובא. אם הודה לאחר ביול בי אידן בהאי קנסא, אם הדה לאחר חיכן איסספקא לי מלמא אי הוי האי מגו כעדים בדאמריון בעלמא וקדופן שה גז מה לי לשקר בעדים דמי וכיון דבהאי חפיסה איכא מגו הוה ליה כעדים, ואילו (הכא) [היכא] דכפר ואמו עדים הא מחייב והשתא נמי מאי דתפס מקמי כפירה והודאה תפס, או דנמא כיון יסיכסן דכפר ומתו עדים הם מחייב והשמש מני מנחי עדים עד עד מנה משפט מקוני עביים והחושם עדים דמו וכל היכס דאילו הדה פטור לא עדיף האי מגו מהודאה דנפשיה והראס בעל דין כמאה עדים דמו וכל היכס דהודאה לא מהני מה לי לשקר לא מההי, הא מלשל איסספקא לי בדיני קנסוח ולא אמהבדילא גבאי בהוגן עד יצא יורה לדק לנו, עכ"ל ראצ"ד. והרמצ"ן כתב עליו ז"ל, וענון ספיקו של הרג ז"ל כמופס קנס שלא בעדים כנר יצא דינו מכלל דברינו להתחייב בזמן הזה מפני שאין ההודאה בלום, ואפילו במודה בצ"ד מוממין אני אומר שלא פערה עורה בקנס אלא שלא (סים) חייב אומו מתחילה עפ"י עלמו דכתיב בצ"ד מוממין אני אומר שלא פערה עורה בקנס אלא שלא (סים) חייב אומו מתחילה עפ"י עלמו דכתיב בגון לקדם בעל דין ותפסיה, חהו גירסטו של הר"ח ז"ל, והרגיש הרמצ"ן דהקושיה הראשונה בתקומה עדיין דניתא ליה אי תם הרי מודינא ותפטרינא, ופירש בו דאיירי שספס בלא סהדי בגוונא דאים ליה

ב"ב מ" כ" [e] הם נחבק בר אק"ם שים חילקין. שם לפי הפירום אם להפים כ"י הוא פגון בפ"ם או קאי למפלה להמנום ולהפים שכד שהמנו חדשם סולם: (ידישום) אק"ם שי"ח בר. דקייל דמ"ם ולהפים כי" קאי אלמפלה במידום וספרים דשם הוא דבר

ודן הגדוף. ז"ל המרדפי בשם תשובת ר"ג כל מי שנסמנה כל הציבור הוא כאפיר שבאפירים ויפסח בדורו כר וכל מה שעשה עשר וכן כתב הרשב"א דכל לבור במקומו כגאונים שמקנו כמה מקנית לכל ישראל ברי רכו מה שעשה עשרי וכן עונב יא על יו די מול מחיים לף כדבר שלה סיה מנהג מקדם. סמ"ע: עכ"ל הסמ"ע: נהן בולם. פירוש דלו כדבור בעלמל נסקיים לף כדבר שלה סיה מנהג מקדם. סמ"ע: נהן דהאי. כמג הסמ"ע דלייע בדעת הרמ"ל אי ס"ל דדעת החולקים אפי למינדר לגורך שעה לא מהני או דס"ל דוקא שלא לצורך שעה אבל אם הוא צורך שעה מודים דיכולים לשנות וחילוקי דין זה

המשפם ובשבום ותכח לכל היה הכל להם שמים. חסו בסדיום שכל למיח כספו כלילה ואין מגדין כמרסקים. ממים ותכחן לכי שהמחום ב"ד. פי שלכור המחסו לגדי להיום להם לגדי ולגין מייסם. ממים (מקים): (ס) שהמחום ב"ד. פי שלכור המחסו לגדי להיום להם לגדי ולגין מייסם. ממים (מקים): (1) בפי שהבחום ב"ד. פי שלל מדי הקבל, אם לל לבקים ממון משמה למיכוו שליים לאים לאים לאים בייסם בייסם בייסם בייסם בייסם בייסם בייסם בייסם בייסם לאים לאים בייסם בייסם

חידושי הפלאה

תנו ותו וחוש מתינו ותפטרינט ג"כ לל שייך כיון דליכל מגו לאידך, ואלמא דמהני מגו בקנם. ואדי הנכון מגו וא מתינו את מתינו מו מתינו מתינו את הדהלצ"ד לשיטו וכיף לא 3 דקונת דקונת בל דמה מקל הדור מם שמא משאר קנסום ואפילו הודה משלמו כי דינא זיל שלים אמתי ליה משום דקרן אים ליה גביה אלא דלא משאר קנסום ואפילו הודה משלמו כי דינא. וכשמפת אידך לא מפקיען מימיה ואפילו מפס בסהדי, משא"כ בשאר קנסום, וכמ"ש הרשב"ם בשמו במירושיו בפ"ג דב"ק (נו. 6 דיה הה מילה, וכן כתב הרב המגיד בשמו בפ"ט מנוקי ממון (ה-6), ע"ש שהסכים גם דעת הרמב"ם לוה. ולפי זה אליכא דהראב"ד אתים שפיר שפי טסחתו של הר"ח סימן ע"ד. סעיף ""ח (כהנ"ה) ובסימן קל"ג (סעיף 2"), וא"ד. עכשיו דליכא מומחין ואין הב"ד פיסקין דיני קוסות אלא היכא דיש לו עדים לא מפקינן מינים ועביד דינא לנפשיה אבל כל זמן שאין לו ראיה לא מהני תפיסה, וא"ר. כשבא עם החפץ לפני ב"ד בזמן הזה א"ר. הם משוי ליה (ראיה) [ראה] כיון דעכשיו ליכא ב"ד וליכא עלן רק סורס עדים, (") א"כ כיון דבטל המגו ומשר ליה ראה הרי הוא צריך להחדרו. וראיים הרמב"ץ מגירסס ר"ח מיירי לפני ב"ד טומחין דאיכא מגו אבל עכשיו דליכא מומחין משרען ליה ראה. ועדין ברתייא סיתון שצייש (ספיף גי) ושם כתבנו יותר הדברים. ועדין בפרק תרובה (כיק פר, כ) בתפשה דרבן גמליאל וטבי עבדו דאמר ליה רבי יהושע אין בדבריך כלום שכבר אין לך פדים, וקשה לפי דעם הרתב"ץ דבקנס הוא נאמן במגו ואם כן הכא נמי הרי לרבן גמליאל מגו דאי בעי משחרר ליה וכמו שלתרו (דיבונת שום מתת פנבר המשך של המל של הי היי מון בנותים דר להי בעי תנברים, וכן גד עב דל למנו של שלתר בכל ה לותר מהלה שעתל ששיתי פלוני עבדי בן חורץ (נישין ב. ב., ולהי משום דמשחרת עבדו עיבר בעשה (שם לותר מהלה שעתל סשיתי בלות המון ביי רבן גמלילל המתחייב הוא אכים היי ליה תרשיש אם עלתו, והרמביץ לא קלמר אלא היינה בשל במנו של שיי רבן גמלילל המתחייב הא מרשיש לא בעל מון דהמיוני עון דהמיוני עון דהמיוני עון דהמיוני עון המחיוני על היינו בעל המתחייב הא היינו בלות המשך את של היינו במקי"ו דחוץ לבייד לא על היינו בלה של היינו במלילל המתחייב לא המגנו. אך לפי מיש בסק"ו דחוץ לביד לא

מפער משום מרשיע פלמו קשה הו"ק: סיבון ב א) בין כל דיני עונש. כמב בלורים (פקיב) "יל. ולף שלין רשום ניד גולל הדם להרוג רק לחר שנמר